

Forholdstal. Med Hensyn til Inddelingen af de slesvigske Distrikter, som maatte blive indlemmet i den danske Stat, i Folketingsvalgkredse foreslaas det, at Antallet af disse Valgkredse i Distrikterne skal fastsættes saaledes, at det, naar Hensyn tages til Indbyggertal og Vælgertal i disse Kredse, bliver svarende til det ved denne Lovs Valgkredsfortegnelse fastsatte Antal jyske Valgkredse. Hvad angaar Tillægsmandaterne for det slesvigske Omraade foreslaas det at forøge disse med saa mange Mandater, at det ifølge denne Lov bestaaende Forhold mellem Kreds- og Tillægsmandater i Jyllands Omraade forbliver uforandret. Med Hensyn til Valg til Landstinget foreslaas det at henlægge de indlemmede slesvigske Distrikter til 5te Landstingskreds og forhøje Antallet af Landstingsmedlemmer i denne Landstingskreds saaledes, at Forholdet mellem de Mandater, der er tillagte den hidtidige 5te Landstingskreds, og Kredens Indbyggertal og Vælgertal opretholdes for den samlede Landstingskreds. Med Hensyn til Inddelingen i disse Distrikter, Tildelingen af Tillægsmandater og Ordningen vedrørende Landstingskredsen foreslaas det, at dette fastsættes ved kongelig Anordning, efter at det Udvalg af slesvigske Repræsentanter, som findes foreslaaet i § 9, er hørt, og efter at der er opnaaet Tilslutning fra Rigsdagens sønderjyske Udvalg eller, forsaavidt Rigsdagen eller et af Tingene er opløste, Medlemmerne af det sønderjyske Udvalg i den sidste Rigsdag forinden Opløsningen. Det vilde ikke være gør ligt ved nogen Lov at fastsætte en Kredsdeling i et Omraade, hvis Grænse ikke kendes. Desuden forekommer det mig heller ikke rigtigt, at Kredsinddelingen ved Lov fastsættes af en Forsamling, hvori de omhandlede Distrikter ikke er repræsenterede. Derfor foreslaas, at Valgkredsinddelingen i de slesvigske Distrikter fastsættes ved kongelig Anordning, men ved Samarbejde saavel med de nye Distrikter som med den bestaaende Rigsdag i Kongeriget. Dog foreslaas det, at de trufne Bestemmelser skal paa den første Rigsdag, der sammentræder, efter at Valgene til Rigsdagen har fundet Sted i de slesvigske Distrikter, forelægges som Forslag til Lov om disse Bestemmelser Optagelse i den almindelige Valglov. Saa snart slesvigske Repræsentanter vil være til Stede i Rigsdagen, vil derfor denne kongelige Anordning med disses Medvirkning forvandles til almindelig Valglov. Vedrørende dette Forhold

skal jeg endnu kun tilføje, at de paa Kandidaterne i de slesvigske Kredse faldne Stemmer skal betragtes som afgivne for det Parti eller Valgforbund, som vedkommende Kandidat har anmeldt at slutte sig til eller ville støtte, uanset de Bestemmelser, som i øvrigt findes i Valgloven. Valgloven kræver jo ellers, at Tillægsmandater kun kan gives til Partier, som findes paa Rigsdagen, eller til Partier, som oprettes ved Erklæring af 10 000 Vælgere. Den første af disse Betingelser vil maa ske ikke være til Stede for de slesvigske Distrikter, idet det er muligt, at ingen slesvigske Folketingskandidat vil slutte sig til noget Parti her paa Rigsdagen. En saadan Mulighed er i alt Fald antydet som sandsynlig. Men at kræve en Partidannelse i Slesvig anmeldt ved 10 000 Vælgere maa anses for uforment, og det foreslaas derfor, at Kandidaterne dernede blot ved at slutte sig sammen i et eller flere Valgforbund bliver delagtige i de jyske Tillægsmandater efter det Stemmetal, som afgives paa dette eller disse Valgforbund.

Jeg har tilladt mig at skildre den Valglov, som jeg har den Ære at foreslaa Rigsdagen at vedtage, for at den skal kunne træde i Kraft, naar de af Statsministeren foreslaaede Ændringer i Grundloven maatte være traadt i Kraft, thi før kan denne Valglov ikke gøre dette, idet den helt og holdent bygger paa Ophævelsen af den Mandatgrænse, som findes i den nuværende Grundlov, og som hindrer den frie Udførelse af Valgløvens Principper, som her i dette Lovforslag er foreslaaet.

Dette Lovforslag findes trykt som Afsnit B. i Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen. Det udtales i de indledende Bemærkninger til dette Afsnit B.: „Naar Bestemmelserne i IV. Afsnit i Danmarks Riges Grundlov af 5. Juni 1915 er ændrede ved en i Overensstemmelse med Grundlovens § 93 vedtagen ny Grundlovsbestemmelse, ophæves fra det Tidspunkt, da denne Grundlovsbestemmelse træder i Kraft, Bestemmelserne i Lov Nr. 142 af 10. Maj 1915 om Valg til Rigsdagen med de i Afsnit A. givne Ændringer og Tilføjelser, og de i denne Lovs Afsnit B. indeholdte Bestemmelser kommer da til Anvendelse som ny“. Det fremgaar heraf, at det er en helt ny Valglov, som er optrykt i dette Afsnit B., idet det i Bemærkningerne er anført, hvor Ændringerne — som altsaa bortset fra de principielle kun er faa — vil være at finde.